

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta filozofická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Plzeň 2015

Radek Kubec

F12B0066P

rkubec@students.zcu.cz

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Filozofická fakulta

Katedra sociologie

Radek Kubec

Bakalářská práce

**"PROCESY INTERAKCÍ A KOMUNIKACÍ FOTBALOVÝCH KLUBŮ
V NEJNIŽŠÍCH JIHOČESKÝCH SOUTĚŽÍCH"**

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Váně, PhD.

Plzeň 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma "Procesy interakcí a komunikací fotbalových klubů v nejnižších Jihočeských soutěžích" vypracoval samostatně s použitím odborné literatury a pramenů, uvedených na seznamu.

Plzeň, duben 2015

.....

Tímto bych velice rád poděkoval panu doc. PhDr. Janu Váněmu, Ph.D. za vedení mé práce a též za vstřícnost, ochotu a odborné rady, které byly pro zpracování této bakalářské práce nezbytné.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
1. Úvod	7
2. Teoretická část	9
2.1 Sociologie sportu a sport	9
2.1.1 Definice sociologie sportu	9
2.1.2 Sport a socializace	11
2.1.3. Sport a mládež	11
2.1.4. Trenérství	12
2.2 Ekonomika sportu	12
2.2.1. Ekonomický model sportu	12
2.2.2. Ekonomika sportovního klubu	13
2.3 Foucaultův diskurz a uplatňování moci	13
2.4. Doplnující koncepty a jevy vyskytující se ve výzkumné části	14
2.4.1 Fotbalové soutěže v Jihočeském kraji	14
2.4.2 Společenství klubů	15
2.4.3 Akademie mládeže	15
2.4.4 Fotbalové farmy	15
3. Empirická část	16
3.1 Úvod	16
3.2 Seznam klubů se základními informacemi	16
3.2.1. Klub UNITED	18
3.2.2. Klub INTER	18
3.2.3. Klub LAZIO	18
3.2.4. Klub ATLETICO	19
3.2.5. Klub CITY	19
3.2.6. Klub ASTON	19

3.2.7. Klub CRYSTAL	19
3.2.8. Klub REAL	19
3.3 Metody výzkumu	20
3.4 Získaná data	22
3.4.1. Klub UNITED.....	22
3.4.2. Klub INTER.....	24
3.4.3. Klub LAZIO.....	26
3.4.4. Klub ATLETICO	28
3.4.5. Klub CITY	29
3.4.6. Klub ASTON	30
3.4.7. Klub CRYSTAL	31
4. Výzkumná analýza.....	33
5. Závěr	35
6. Seznam literatury	37
7. Resumé.....	38

Seznam použitých zkratk

ČFL	Česká fotbalová liga
MSFL	Moravskoslezská fotbalová liga
FAČR	Fotbalová asociace České republiky

1. Úvod

Fotbal je kolektivní míčová hra, jenž bezesporu disponuje statusem nejoblíbenějšího sportu na celém světě. Soudit můžeme ze skutečnosti, že k fotbalu vlastně není kromě míče a prostoru potřeba více nic. Jednoduchostí ve své realizaci tedy figuruje a protíná veškeré společenské stupně. Fotbal tedy mohou hrát lidé z nejnižších vrstev, kde opravdu nedisponují prostředky na více než míč a dva předměty k vytvoření branek. Protipól tvoří nejvyšší fotbalová úroveň, kde se objevují profesionálové připomínající spíše lehce mezi sebou nahraditelné stroje umožňující a realizující neskutečné úsilí, které vychází z velice širokého spektra organizací, které jsou v podstatě schovány v zákulisí a celkově stojí za vším, co se na hřišti udává. Prostý divák či fanoušek vidí jen hřiště a výkon svých obdivovaných. Ale to, co stojí za tím vším, je též neméně zajímavé jako samotná podívaná na skvělý fotbalový mač.

Profesionální fotbal se stal též obrovským byznysem. Z tohoto hlediska také přibývá vlna kritik, které odkazují na nezměrné sumy, které jsou například schopné profesionální kluby vydat za jediného hráče, disponujícího třeba jen hypotetickými schopnostmi týmu jakýmkoliv způsobem pomoci. Lidé v takových situacích velmi rádi přirovnávají aktivity hráčů či fotbalových funkcionářů k ostatním zaměstnáním, které mohou být v porovnání s fotbalem nejen extrémně nebezpečné, ale nezbytné nejen pro záchranu lidských životů ale i pro hladký chod a řád ve společnosti. Rozhořčení vyvolává hlavně výše odměn, které tito profesionálové dostávají.

Doposud byla řeč pouze o vrcholných úrovních fotbalu, ale o ty se v rámci této práce zajímat nebudu. Středem zájmu pro mne budou naopak úrovně nejnižší. Ale proč zrovna nejnižší úrovně? Mnozí mohou namítat, že v takovém prostředí není co zkoumat, a že se zde nic zajímavého a hodného pozornosti neděje. Osobně jsem opačného názoru. Existuje množství lidí, kteří i přesto, že neočekávají žádný finanční zisk, vkládají denně své úsilí a čas do chodu fotbalových klubů, které nejsou žádným způsobem významné a třeba ani úspěšné. Nemyslím to tak, že by měli být tito jedinci považováni za naivní blázny, kteří by měli dělat jen nic nepřinášející práci. To hlavní je v tom, že jsou tyto organizace významné pro tyto jedince samotné. Tito lidé dávají své srdce a veškerou vášň do činnosti, která sice nepřináší obrovské finanční sumy, ale dokáže stmelit dohromady skupinu lidí, kteří jsou nadšení do stejné aktivity fungující jako dokonalé odreagování od každodenního života

průměrného člověka. A to, že jednoduchá věc jako fotbal dokáže stmelit dohromady skupinu lidí dělající společnou aktivitu jako náplň života, mě osobně nejvíce fascinuje.

Téma práce je tedy počínání, spolupráce a interakce fotbalových klubů na nejnižší úrovni v rámci Jihočeského kraje. Takto zaměřené téma bakalářské práce jsem si vybral, jelikož dnes už obecně sport vlastně není jen o výkonu (jak tomu bývalo v jeho počátcích), který se podává a odehrává přímo na hřišti či na jiném místě. Za těmito aktivitami se totiž skrývá mnoho nezbytné manažerské práce, úsilí v budování spolupráce a oběhu peněz, bez kterých se dnes sport (a především fotbal) nedá provozovat ani na nejnižší úrovni. Taková skutečnost se nám může jevit jako smutný úpadek a ztráta veškeré jakési čistoty a nevinnosti sportovního výkonu, který sportovec zanechá na hrací ploše a který pro něj tímto končí. Mimo hřiště totiž daný jedinec zapojený do klubových činností zažívá další takzvaný "sportovní výkon". Zde záleží na konkrétní fotbalové úrovni, ale většinou ho čeká další práce, kterou by měl naplnit, aby vůbec mohlo dané fotbalové sdružení existovat a plnohodnotně fungovat. Tento jev se objevuje velmi často. V mnohých případech bývají samotní hráči v jednotlivých klubech činnými i ve funkcích řídicích a spravujících klub.

Předmětem výzkumu budou organizace v českém fotbalovém prostředí na nejnižších úrovních¹, tedy vesnické kluby v Jihočeském kraji hrající převážně okresní soutěže a přebory. Takovýto výzkum je pro mne atraktivní proto, že se v takovém prostředí od malička pohybuji a postupem času jsem získal množství zkušeností s různými situacemi, které mohou potkat jakýkoliv klub, myslím tím v té "manažerské" úrovni, která je neméně důležitá. V mém zájmu bude kompletní komunikace nejmenších vesnických klubů s kluby podobné úrovně a taktéž s kluby, jejichž aktivity hraničí s vyšší krajskou úrovní², dále jejich vzájemné soužití, podpora, spolupráce či vztahy.

Cílem práce je tedy zjistit, jestli (a jak) větší kluby využívají svého postavení ve vztahu ke klubům nedisponujícím srovnatelnými podmínkami k dosažení lepších prostředků³ ke své činnosti a na druhou stranu, zda své postavení používají také k tomu, aby poskytly jakousi pomocnou ruku (ať finanční, materiální, či přímo personální) menším klubům, které ji zcela jistě potřebují, jelikož se v tomto nacházejí o něco níže a nedisponují srovnatelnými prostředky. Zde může docházet k opětovnému poskytování všemožných

¹ Nejnižší soutěže na v Jihočeském kraji a jejich strukturu detailně popisují níže.

² Rozdělení krajské úrovně v Jihočeském kraji taktéž popisují detailně níže.

³ Takovými prostředky myslím prostředky personální, materiální či finanční.

služeb, které poté mohou být ve výsledku výhodné pro obě strany. Bude mě tedy zajímat zjištění, jakých benefitů se klubům celkově dostává ze vzájemně propojených struktur, závislostí či případného vlivu nejen z finančního a materiálního hlediska, ale i z hlediska poskytování pomoci v podobě hráčských posil či výměn nebo obecně obchodů. Vzájemné vazby jsou na těchto nižších úrovních patrné a v některých případech nepostradatelné.

Uplatňování moci v takovém prostředí je třeba zkoumat i přímo uvnitř konkrétních klubů. Zvláště, dojde-li k situaci, kdy je například přestup zrealizován z iniciativy klubu, může se stát, že dojde k jednání proti hráčově vůli. Tento příklad potom ukazuje, že je nutné poznat perspektivu jak z pohledu funkcionářů klubů tak hráčů.

V rámci výzkumného bádání se tedy budu snažit najít pomocí polostrukturovaných rozhovorů vazby, které propojují vybrané kluby v Jihočeském kraji. Rozhovory povedu ideálně s nejvyššími představiteli vybraných klubů za cílem sběru dat a informací vedoucích k objasnění této problematiky.

2. Teoretická část

V této části budu postupně shrnovat teoretické koncepty, na kterých je má práce ukotvena. Oddíl bude obsahovat základní pojmy, jež se budou v práci vyskytovat. Jelikož se v teoretické pasáži zaobírám souhrnem veškeré literatury, která je úzce spjata s tématem mé práce, je nezbytné si zvolit základní kostru postupu, který uplatním. Kostrou mám na samozřejmě mysli vyhranění postupnosti jednotlivých tematických okruhů, které budou rozebírány. Je tedy nutné si zprvu vyjasnit, jakou cestou se vydat, aby nedošlo k případnému nedorozumění v rámci tohoto oddílu.

Mám-li mluvit více konkrétněji, postup mám promyšlený následovně. Začátkem začnu od velkých celků a postupně budu přecházet do konkrétnějších úseků. Tím největším celkem je v mém případě koncept sociologie sportu, jehož teoretické uchopení je zásadní jako základ ať teoretické tak i samozřejmě empirické části. Po představení sociologie sportu bude následovat ekonomika sportu a Foucaultův diskurz či uplatňování moci.

2.1 Sociologie sportu a sport

2.1.1 Definice sociologie sportu

Na začátek je nutné obecně definovat sociologii sportu, což je odvětví sociologie, *"...které stojí před úkolem popsat a vysvětlit sociálně a kulturně podmíněné postavení sportu*

ve společnosti. Získat přehled o bohatém spektru vztahů sportu a společnosti, klást si kritické otázky týkající se jeho soudobého fungování v sociálním životě, zaměřit se na společenské a kulturní kontexty sportu. V zásadě ale dnes před sociologií sportu stojí suma otázek odvíjejících se primárně z dynamického vztahu sportu a společnosti v globalizaci spoluutvářeném světě" (Sekot 2006: 7).

Pro úplnost lze uvést i definici sportu samotného, jenž "je významným socio-kulturním fenoménem a nedílnou součástí každodenního života většiny lidí na světě." (Sekot 2008: 9) Sport je tedy obecně "...specifickou lidskou aktivitou speciálně odlišnou od jiných činností. Vyznačuje se sociální dynamikou a má svébytné sociální důsledky. Konceptuálně chápeme sport jako institucionalizovanou pohybovou aktivitu motivovanou zvýšením celkové kondice, osobním prožitkem či cíleným výsledkem nebo výkonem (Ibid: 10). Dle mého názoru je i elementární definice sportu důležitá a potřebná pro snazší uvedení do problematiky a pro celkovou úplnost a přehlednost.

Některé základní a určující rysy sportu vznikly již ve starém Řecku. Ale až v druhé polovině 19. století vznikl a začal pronikat na evropskou pevninu nejstarší systém sportu a her. Až v tomto systému se poprvé oficiálně objevuje slovo sport. Jde o zkrácené anglické slovo desport, znamenající osvěžení či zábavu. Až vznikem Olympijských her se sport dostal do podvědomí lidí ve světovém měřítku. Fotbal se začal mezinárodně prosazovat až na začátku 20. století, kdy rostly klubové styky a počty mezinárodních utkání, které dovršily vytvoření mezinárodního fotbalového svazu FIFA (Procházka 1985: 15-25).

Sociologie sportu je jako taková samozřejmě spojena s teoretickými směry, které poskytují odlišné pohledy na její problematiku. Mezi tyto směry patří teorie konfliktu, symbolický interakcionismus či funkcionalistická teorie. Teorie konfliktu vidí sport jako zdroj emocí a velký byznys, kde jde hlavně o profit. Zároveň zkoumá vztah sportu a společnosti. Symbolický interakcionismus si klade otázky po povaze sociálních příčin sportovní participace a funkcionalistická teorie tvrdí, že společnost je organizovaný systém minimalizující diferenciaci a posilující konsenzus mezi lidmi (Sekot 2006: 34-59). Tímto rozumíme, že fotbal není pouze hrou jako takovou, ale plní funkci v rámci společnosti, tedy například posilování společenského rozvoje směřováním k dosažení nejlepšího výkonu.

V této sekci lze také uvést rozlišení mezi neformálním a formálním typem sportu. Neformální, hráčsky řízený sport se vyznačuje bojovnou akcí zaměřenou na získání bodů a skórování, osobním zapojením do herní akce, zkušeností výzvy a herního zápalu a příležitostí navodit a prohloubit přátelské vztahy s ostatními hráči a sportujícími. Naproti tomu formální sport tvoří zaměřenost na herní pravidla, specializace herních postavení jednotlivých hráčů, utváření vztahů, důraz na herní strategii, motivace zvítězit a podat maximální výkon, touha po co nejlepším hráčském kreditu a důraz na dodržování principu fair play (Ibid: 129-139). Fotbal jako takový obsahuje obě dvě tyto dimenze sportovního zaměření. Nutno říci, že pro efektivní sportovní činnost je nutné propojení obou úrovní, které jsou svou úlohou nepostradatelné na jakékoli úrovni.

2.1.2 Sport a socializace

V této části si můžeme klást otázky jako například: Jakou úlohu hraje sport v životě jedince a jakými cestami spoluutváří jeho osobnostní rysy a životní styl? Co vůbec znamená sport v osobním životě člověka? Co si obecně představit pod pojmem socializace sportem? Socializaci jako obecný jev Sekot popisuje jako *"nálepkou pro komplexní, dlouhodobý a multidimenzionální soubor komunikativních interakcí mezi jednotlivcem a ostatními členy společnosti, které vyúsťují v připravenost jedince k životu v sociálně-kulturním prostředí."* (Sekot 2008: 20) Dopad sportu má velký vliv na socializační procesy. Můžeme si položit klasickou otázku: Co nám sport dává? Odpověď je v podstatě jednoduchá. Začlenění do nějaké společnosti, možnost o něco usilovat, něco dokázat a tak dále.

2.1.3. Sport a mládež

Sociologie stojí v rovině vztahu sportu a mládeže před sumou aktuálních témat, která se vztahují například na školní tělesnou výchovu, organizaci mládežnického sportu, trendy sportu mládeže, připravenost mládeže na organizovaný sport či na dopad sociálních faktorů na sportovní zkušenost mládeže. Sport mládeže se dnes vyznačuje v nejobecnější rovině následujícími znaky: Privatizací (větší význam mají privátní organizace), etikou výkonu (motivace na pěstování lepších výkonů), elitářstvím (roste počet tréninkových zařízení, metod a pomůcek) a alternativními důrazy (zvyšuje se popularita alternativních sportů, které jsou neorganizované, nekontrolované) (Sekot 2006: 97-107). Konkrétně mládežnický fotbal se potýká s různými problémy. Děti mají dnes nespočet příležitostí a pestrost nabídek na vykonávání všelijakých sportů. I přesto, že je fotbal považován za velmi oblíbenou a

populární činnost, strádá na růstu dalších sportovních odvětví, které děti již od útlého věku lákají například svou odlišností. Přesto vše je nepochybně nutné říci, že *"...význam rozvíjení sportu již v dětském věku je velmi důležitý a prospěšný pro rozvoj všech typů pohybových schopností, a to například rychlosti, obratnosti, síly, vytrvalosti a pohyblivosti"* (Ibid: 125).

2.1.4. Trenérství

Ke sportu všeho druhu také neodmyslitelně patří fenomén trenérství. Tento jev, ač se zdá být jakousi podceňovanou úlohou předávání případných zkušeností a rad jedincům, kteří realizují nějaký specifický výkon, je ve skutečnosti součástí, která přináší nemalou část do celkového výkonu daného mužstva či sportovce (Sekot 2008: 69-70). I přesto, že koncept trenérství je od fotbalu neoddělitelný, v mé práci kladu důraz spíše na činnost funkcionářskou. Postava trenéra ačkoliv organizuje činnosti svěřenců, často zasahuje i do věcí funkcionářských. Tím častěji, mluvíme-li o okresní úrovni, kde je častým jevem rozmanitost funkcí vykonávaným jedním člověkem.

2.2 Ekonomika sportu

Institucionalizovaný sport jako subsystém by bylo možno považovat za součást veřejné ekonomiky, naproti tomu neinstitutionalizovaný sport, který je neorganizovaný a dobrovolný, je z ekonomického pohledu zdánlivě záležitostí ekonomik domácností, je součástí privátního sektoru. Produkty sportu se řadí mezi příslušné statky. Sport v tomto ale není výjimečný, existuje celá řada odvětví se statky a službami podobného rázu. Předně lze tyto produkty považovat za smíšené kolektivní statky z hlediska ekonomického (Novotný 2009: 15-19).

2.2.1. Ekonomický model sportu

"Sportem vyvolaná poptávka se musí vyrovnávat s odpovídající nabídkou. Sportovní aktivity tzn. nabídka, jsou vyvolávány sportovními kluby či výdělečnými sportovními podniky a množstvím dalších mnohem méně významných nabídek. Značná část sportovní aktivity je organizována privátně" (Ibid: 47).

V souvislosti s touto prací je ale třeba nahlížet na fungování sportovních organizací v rámci jednot a obcí. Tedy je to záležitost především mikroekonomická. Nutno doplnit, že se jedná o záležitost téměř nevýdělečnou.

2.2.2. Ekonomika sportovního klubu

Sportovní klub je základní organizační jednotkou sportovního hnutí. Pro Českou republiku je charakteristická tělovýchovná jednota složená z několika sportovních oddílů. Činnost sportovního klubu je založena na dobrovolné práci členů. Primárním cílem sportovního klubu je zabezpečení podmínek pro provádění sportovní činnosti vlastních členů. Hlavními výdaji sportovních klubů jsou organizační a hospodářské výdaje, což je provoz a údržba, dále výdaje na tělovýchovu a sport, kam patří účast v soutěžích, tréninky, nájem, nákup potřeb a poslední jsou výdaje na vedlejší hospodářskou činnost (Ibid: 80-85).

2.3 Foucaultův diskurz a uplatňování moci

Poslední část teoretického bloku mé práce věnuji konceptu, diskurzu a uplatňování moci. Tyto koncepce vychází převážně ze smýšlení a děl Michela Foucaulta.

Diskurz se podle Foucaulta nachází v řádu zákonů a primárně závisí na konkrétním časovém období. *"V každé společnosti je produkce diskurzu kontrolována, vybírána a organizována procedurami, které mají za úkol odvrátit jeho moc a nebezpečí, jelikož diskurz disponuje mocí, které se snažíme zmocnit"* (Foucault 1994: 8).

"Vůle po pravdě tedy obecně směřuje k tomu, aby vykonávala nad jinými diskurzy, čímž se rozumí nátlak či donucovací praktiky" (Ibid: 12). Donucovací praktiky v rámci diskurzu mohou být spojovány s uplatňováním moci v určitém kontextu či prostředí.

V pravdě se nacházíme podle Foucaulta jen tehdy, když se řídíme pravidly jakési diskurzivní policie, která funguje něco jako kontrola diskurzů. Tato kontrola probíhá tak, že se zmenšuje počet subjektů diskurzů tím, že je nutné pro vstup do diskurzu splnit konkrétní požadavky. Všechny regiony diskurzů ale nejsou stejně přístupné a otevřené (Foucault 1994: 12-23).

Analýzu mého výzkumného bádání budu též stavět na konceptu moci resp. uplatňování moci, kterým se také zabýval ve svých dílech Michel Foucault. Ten na moc jako takovou kouká z mnoho perspektiv. Jedna z perspektiv je ve vztahu ke konsenzu, kdy jak uvádí Foucault (2003) může být *"...mocenský vztah výsledkem předešlého či trvalého souhlasu; avšak svou vlastní přirozeností není manifestací konsenzu"* (Ibid: 215).

Moc jako taková je vlastně vždy obecně mířena za nějakým účelem a k jistému cíli. Bavíme-li se o uplatňování této moci, ukazuje se zde jasný vztah mezi dominantním jedincem či skupinou, která uplatňuje moc a usiluje o dosažení specifických cílů specifickými taktikami, nástroji či ovlivňováním. Jinými slovy se v podstatě jedná o všudypřítomný jev, který je založen na vztahových liniích.

Jak uvádí Foucault (2003): *Moc je "... způsob jednání, jímž jedni působí na druhé. Což ovšem znamená, že nic takového jako moc neexistuje, tedy taková moc, která by existovala globálně, koncentrovaně či rozptýleně, jako soustředěná anebo distribuovaná. Není jiná moc, než je ta, kterou my vykonáváme nad jinými"* (Ibid: 214).

Mluvíme-li o vztahu moci a diskurzu, platí, že *"...diskurz je mocí, které se snažíme zmocnit."* (Foucault 1994: 8). Tedy diskurz v každé společnosti disponuje určitou mocí, o kterou mohou jedinci soupeřit. Vítězové takového souboje mohou posléze svou moc využít jako prostředek ke směřování k určitému cíli.

2.4. Doplnující koncepty a jevy vyskytující se ve výzkumné části

V této části, která doplňuje teoretickou pasáž mé práce uvedu pojmy a základní informace, které jsou nutné k porozumění empirické části, která následuje.

2.4.1 Fotbalové soutěže v Jihočeském kraji

První věc, bez které nelze výzkumné části porozumět, je rozdělení fotbalových soutěží. Ty jsou rozděleny na dvě hlavní části. První z nich je okresní přebor, který se dodatkem nazývá II. třída. Tato soutěž je v rámci okresní úrovně soutěží nejvyšší. Druhou část tvoří dvě okresní soutěže, tedy III. třída a IV. třída. Vzestupné pořadí uvedených soutěží je tedy okresní soutěž IV. třída, po ní následuje okresní soutěž III. třída a na vrcholu se nachází okresní přebor II. třída, na který navazují již soutěže krajské.

I přesto, že se primárně soustředím na kluby hrající převážně okresní úrovně, je nezbytné zde uvést také rozdělení soutěží na úrovni krajské. Vysvětluji to proto, že mnoho klubů zařazených do výzkumu zasahuje svou činností do obou úrovní. Tedy soutěže vzestupně navazující na okresní soutěže a okresní přebor již probíhají v krajském měřítku. Takové soutěže existují v Jihočeském kraji tři. Vzestupně to jsou I.B třída, I.A třída a nejvyšší je Krajský přebor. Rozdělení je zde tedy na tyto tři části, které se ale dále dělí do

skupin kvůli velkému množství přihlášených klubů. Pro příklad, nejnižší krajská soutěž I.B třída je rozdělena do čtyř skupin⁴ vždy po 14 klubech. Dále I.A třída se v současné době dělí na dvě části⁵ taktéž v obou skupinách po 14 klubech. Pro doplnění nejsou tyto skupiny sestavovány náhodně, ale v závislosti na poloze a umístění klubu. Hlavním faktorem je co nejmenší dojezdová vzdálenost.

2.4.2 Společenství klubů

Dalším pojmem, který uvádím v další části je takzvané společenství klubů. Takové společenství existuje, má-li jeden či více klubů nedostatek hráčů v konkrétní kategorii. Následně se tedy založí takovéto společenství spojující konkrétní kluby, kdy je vytvořen seznam registrací⁶ (nebo jednoduchá soupiska hráčů), který určuje konkrétní hráče, kteří mohou nastoupit i za jiný klub než je jejich původní.

2.4.3 Akademie mládeže

Titul Akademie mládeže získává konkrétní klub tím, že dokáže sestavit daný počet mužstev v každé kategorii mládeže⁷. Tento titul s sebou samozřejmě nese vyšší prestiž klubu, ale i zajištěnou finanční a materiální podporu od Fotbalové Asociace.

2.4.4 Fotbalové farmy

Termín fotbalová farma je pro objasnění poměrně nový termín v českém fotbale. Tento projekt je prozatím realizován na úrovni nejvyšších českých soutěží, kdy spolupracuje profesionální a neprofesionální klub. Spolupráce spočívá v cestování hráčů z první či druhé ligy⁸, což jsou tzv. vysílací kluby, do "farem" ve třetí lize či divizích⁹, což jsou tzv. přijímací kluby. Na zápas na "farmě" mohou profesionální kluby poslat daný počet hráčů ze svých soupisek, čímž doplní mužstvo fungující jako farma. Základem je vytvoření vazby mezi takovými dvěma kluby a spolupráce je na světě. Hlavní důvod produkce tohoto projektu, je oživení pro menší oddíly. Na podobné bázi by měly fungovat i farmy v okresních a krajských soutěžích. Pomohly by zamezení nedostatku hráčů a oživení by bylo

⁴ Jedná se o skupinu A, B, C a D.

⁵ Jedná se o skupinu A a B.

⁶ Registrace je doklad o přináležení hráče ke konkrétnímu klubu. Existuje ve formě karty. Do budoucna plánuje FAČR zavedení elektronických registrací.

⁷ Kategorie mládeže se celkově dělí na přípravky (5-10 let), žáky (11-14 let) a dorost (15-18 let) s tím, že každá z těchto kategorií s sebou nese vždy dvě podkategorie - starší a mladší.

⁸ První a druhou ligu je myšlena současná Synot liga a Fotbalová národní liga.

⁹ Třetí ligu je myšlena Česká fotbalová liga. Divize uvádím v plurálu, jelikož jsou rozděleny do tří kategorií v rámci Čech (A, B, C) a dvou dalších kategorií v rámci Moravy (D, E)

stejně účinné jako na vyšších úrovních. V současné době ale prozatím na nízké úrovni farmy v tomto slova smyslu neexistují, ale existují například na bázi již uvedeného společenství klubů.

3. Empirická část

3.1 Úvod

Jak již bylo zmíněno výše, druhá část mé bakalářské práce bude popisovat výzkumné bádání o fotbalových klubech v Jihočeském kraji. Celému procesu předcházela nutný rozhovor se člověkem, který byl pro mne jistotou v získání důležitých informací, které povedou k nadcházejícímu mapování místního fotbalového terénu. Tento člověk funguje již několik let na postu předsedy jednoho z klubů uvedených ve výzkumné části. Po rozhovoru s panem předsedou jsem věděl, že díky jeho ochotě a nasazení mi s touto prací pomoci, budu moci tento výzkum zrealizovat.

Společně jsme vybrali několik klubů z dané oblasti. Snažili jsme se tímto výběrem co nejvíce pokrýt prostor tak, abychom zahrnuli kluby, které se jednak nacházejí na rozdílných územích této zóny, svou aktivitou pokrývají všechny existující soutěže, a také s ohledem na působící funkcionáře a předpoklad jejich ochoty rozhovor svolně a bez jakýchkoliv problémů poskytnout. Taková rozhodnutí jsem raději vždy diskutoval s panem předsedou, aby náhodou nedošlo k případné rozepři v rámci právě jakýchkoliv nevyhovujících vztahů. K žádným konfliktům či neochotě ze strany týmů, se kterými jsem se spojoval, nakonec nedošlo. Osobně si nejsem jist, zda to bylo právě tímto cíleným výběrem a přípravou či opravdu působivou ochotou od všech zástupců klubů, se kterými jsem za celou dobu přišel do styku. Tento fakt mohu také připsat skutečnosti, že veškeré domlouvání rozhovorů vedené z mé strany, bylo vždy jaksi předpřipraveno od pana předsedy, který předem kontaktoval všechny potřebné funkcionáře klubů a uvedl situaci na pravou míru s tím, že můj následný hovor byl vždy již předem očekáván.

3.2 Seznam klubů se základními informacemi

Zde uvádím seznam klubů doplněný základními a stručnými informacemi o historii a úspěších, kterých každý konkrétní klub dosáhl. Tedy v první řadě se jedná o výpis klubů, které byly vybrány a se kterými jsem vedl rozhovory a sbíral data pro výzkumnou část.

Nejdůležitějšími informacemi jsou zde soutěž, ve které se v současné době klub nachází, počet mužstev¹⁰ a případná práce s mládeží. Tyto aspekty budou následně zohledněny v celkových výsledcích mapování terénu.

V rámci dodržení nutné anonymity názvů klubů a jejich představitelů uvádím kluby pod fiktivními jmény, které mohou sice připomínat názvy známých světových fotbalových klubů, ale v tomto případě byly náhodně vybrány pouze k účelu udržení anonymity a neskrývá se pod nimi žádný skrytý význam. Dalším nutným krokem pro přehlednost je rozřazení všech uvedených klubů do čtyř kategorií¹¹. Tyto kategorie jsem vytvořil k určení současného postavení, a to v závislosti na několika faktorech. První z nich je velikost klubu, tedy celkový počet mužstev. Dalším je nejvyšší dosažená soutěž v rámci mužské kategorie a také počet mužských týmů. Ten je pro mne zásadní z toho důvodu, že týmy mužů jsou zpravidla nejvíce reprezentativní pro každý klub, ale výjimky se samozřejmě mohou vyskytovat. Dalším faktorem je celkové postavení týkající se finančních a materiálních prostředků. I přesto, že nemám k dispozici konkrétní data o finančních situacích jednotlivých klubů, která by podpořila toto mé rozdělení, ta právě vychází z celkového postavení klubů, počtu mužstev, velikosti areálu, apod.. Konkrétní kategorie přehledně ukazují v následující tabulce 1.

Tabulka 1. Rozřazení jednotlivých klubů do kategorií v rámci konkrétní charakteristiky.

Kategorie	Charakteristika	Fiktivní jméno klubu
1.	Klub přesahující krajskou i divizní úroveň.	Real
2.	Klub krajské úrovně s velkou mládežnickou základnou.	United
3.	Klub působící mezi okresní a krajskou úrovní disponující eventuelním mládežnickým týmem.	Atletico Lazio Crystal
4.	Vesnický klub reprezentovaný jedním týmem mužů hrající okresní okresní přebor či okresní soutěž.	City Inter Aston

¹⁰ Uvádím-li označení mužstva velkým písmenem (například muži A či příprava D), mám tím na mysli, o kolikátý tým dané kategorie se jedná (Muži A budou první tým mužské kategorie a příprava D bude čtvrtý tým přípravné kategorie). Zpravidla platí, že A tým bývá kvalitnější a hraje vyšší soutěž než tým B, C atd., není to ale podmínkou.

¹¹ Kategorie 1., 2., 3. a 4.

Tabulka 2. ukazuje další kluby (tedy opět jejich smyšlená jména), které se objevují ve výzkumné části. Nezbytné je uvést, že tyto kluby jsou zahrnuty pouze pro účel doplnění, tedy nepřikládám jejich žádné bližší informace. Pro pochopení kontextu je nutné popsat a zařadit do kategorií i tyto nepřímo zúčastněné kluby.

Tabulka 2. Rozřazení klubů zahrnutých nepřímo ve výzkumu podle kategorií a charakteristiky.

Kategorie	Charakteristika	Fiktivní jméno klubu
1.	Klub přesahující krajskou i divizní úroveň.	Galatasaray
2.	Klub krajské úrovně s velkou mládežnickou základnou.	Borussia Sporting
3.	Klub působící mezi okresní a krajskou úrovní disponující eventuelním mládežnickým týmem.	Bayern Benefica Hotspur West
4.	Vesnický klub reprezentovaný jedním týmem mužů hrající okresní přebor či okresní soutěž.	Ajax Šachtar Zenit

3.2.1. Klub UNITED

Tento klub byl založen na konci padesátých let a kromě kopané se zde hrály i další sporty. V 70. letech se stavbou sídliště v obci vzrostl a i se zmodernizoval samotný klub. V současné době se klub United pyšní šestnácti týmy (3x muži, 1x ženy, 2x dorost, 4x žáci, 6x příprava a předpříprava). Ve středu zájmu jsou samozřejmě mužstva mužů, kde A mužstvo hraje krajskou I.A třídu, B mužstvo okresní přebor (II. třída) a muži C okresní soutěž (III. třída).

3.2.2. Klub INTER

Klub Inter byl založen v roce 1954 s pomocí peněz, které vydělal místní divadelní spolek. Od založení se zdejší lidé dočkali i úpadku a přerušení činnosti, ale od roku 1971 se klub dokázal obnovit a drží se s jediným týmem mužů v okresní soutěži (III. třídě).

3.2.3. Klub LAZIO

Lazio je dalším zástupcem krajského fotbalu, kdy do I.B třídy postoupily v roce 2001 a drží se v ní dodnes. Od svého založení v roce 1965 je to nejvyšší soutěž, do které se kdy tento klub dostal. Druhý tým mužů hraje dnes nejnižší okresní soutěž (IV. třída).

3.2.4. Klub ATLETICO

Tento klub se od založení v roce 1961 dostal z druhé nejhorší okresní soutěže (III. třída) až do krajského přeboru. Tam přetrval pouhé dva roky a putoval zpět do krajské I.A třídy, odkud také po třech letech sestoupil až do krajské I.B třídy. I tak si ale stále od roku 1966 drží svůj první A tým v krajských soutěžích. Druhé mužstvo klubu Atletico hraje okresní soutěž (III. třída).

3.2.5. Klub CITY

Zpočátku od založení v roce 1961 začínal klub bez vlastního hřiště a domácí zápasy odehrával v nedaleké obci. V průběhu generací zde byla střídavě zakládána mládežnická mužstva, ale od roku 1988 reprezentují City s jedním týmem pouze muži, kteří hrají nejnižší okresní soutěž (IV. třída).

3.2.6. Klub ASTON

Poměrně mladý klub založený v roce 1999 vznikl na základech týmu místní sálové kopané. Největším úspěchem byl v týmu mužů postup od okresního přeboru (II. třída) v roce 2011. Dnes klub reprezentují muži v okresní soutěži (III. třída).

3.2.7. Klub CRYSTAL

Zakládající členové založili klub Crystal v roce 1969. V současné době má klub dva týmy mužů bez mládeže. Muži A hrají okresní přebor (II. třída) a muži B okresní soutěž (IV. třída).

3.2.8. Klub REAL

Asi nejznámější a neúspěšnější klub v tomto regionu je Real založený na břehu místní řeky v roce 1910 spojením bruslařského a tenisového kroužku, k nimž současně přibylo i odvětví kopané. Po složitém historickém vývoji teprve až od roku 1997 vystupuje klub pod současným jménem a od té doby krouží mezi krajským přeborem, divizí a ČFL¹². Nyní zde funguje systematická práce s mládeží a sportovní středisko s fotbalovými třídami. Areál vybudovaný v 70. letech se postupně zmodernizoval a celkově je tvořen třemi

¹² Česká fotbalová liga je třetí nejvyšší soutěží v Česku. Moravskoslezský ekvivalent ČFL je MSFL, tedy Moravskoslezská fotbalová liga.

travnatými hřišti, jedním s umělým povrchem a zázemím společně s hotelem a restaurací. Real se může za svou bohatou historii pyšnit několika odchovanci a známými hráči, kteří vystoupali až do ligových či reprezentačních klubů. Nyní působí muži A v České fotbalové lize a muži B v krajském přeboru (Průcha, Zuntých 2013: 56-66).

3.3 Metody výzkumu

Hlavní způsob provedení kvalitativního výzkumu byl pomocí polostrukturovaných rozhovorů s lidmi činnými v organizačních věcech daných klubů. Dohromady proběhlo 7 rozhovorů převážně s oficiálními předsedy jednotlivých klubů. Z důvodů časových i přepravních jsem zvolil dva způsoby těchto rozhovorů. Příhodnější způsob, který jsem uplatnil na většinu z rozhovorů (konkrétně 5) bylo osobní setkání a rozhovor vedený takzvaně face to face. Druhým provedením bylo telefonické kontaktování, které by mělo být sice v podstatě stejně účinné jako osobní setkání, ale průměrně byly tyto rozhovory kratší než ty, které byly vedeny osobním stykem. Tuto skutečnost si vysvětluji tím, že z neosobní komunikace se zdá být obecně lehčí vystoupit a přerušit ji. Zato v osobním rozhovoru, kdy dva lidé stojí proti sobě, může být pro tázaného jedince více nemorální, rozhovor jakkoliv zkrátit, je-li mu případně nějakým způsobem nepříjemný či bezpředmětný. Na druhou stranu musím říci, že jeden ze všech rozhovorů s rekordní délkou 54 minut mě velmi příjemně překvapil. Sice spadl do rozhovorů osobních, ale informací jsem obdržel nespočet, i když se po nějaké době už netýkaly tématu, na které jsem se snažil, aby se rozhovor samozřejmě nejvíce soustředil.

Pro shrnutí bych rád uvedl, že příhodnější způsob získávání dat je v tomto případě rozhodně osobní setkání, při kterém je větší pravděpodobnost dovědění se vícero informací. Tímto nechci samozřejmě nějakým způsobem hanit telefonické spojení. Rozhovory přes telefon přinesly jistě stejně hodnotná data jako rozhovory osobní. To, že vyzdvihuji osobní jednání je nejspíš můj subjektivní pocit, který byl v takových případech velmi dobrý.

Průběh osobních rozhovorů byl v podstatě ve všech případech stejný. Vše bylo domlouváno telefonicky na základě kontaktů, které mi byly poskytnuty. Poté již záleželo na respondentovi, kdy a jak se domluví osobní schůzka. S konkrétními osobami jsem se setkával v restauracích, či jsem je navštěvoval přímo v jejich zaměstnáních, kde si na mě tito funkcionáři ochotně udělali čas a probrali se mnou, co bylo potřeba. Co se týče

rozhovorů po telefonu, probíhalo vše jednoduše a následovně. Jako všechny schůzky, tak i telefonické rozhovory byly domlouvány předem. Tím myslím, že nejdříve (jako u domlouvání všech rozhovorů) kontaktoval respondenta již zmíněný pan předseda a poté až já. Vždy jsem se snažil o maximální zdvořilost, takže můj první hovor obsahoval jen stručné základní informace a domluvu na přesný den a čas, kdy rozhovor proběhne. Takže tato metoda sběru dat obnášela tři telefonní hovory v rámci sběru dat od jednoho respondenta.

Nyní bych rád popsal průběh samotných rozhovorů. V této části již nebudu rozdělovat na osobní a neosobní setkání, jelikož v těchto variantách není v rámci obsahu v podstatě žádný významný rozdíl. Již tedy předpřipravený a očekávaný rozhovor začínal představením se, obeznámením o celkovém nahrávání rozhovoru a pokračoval stručným popisem instituce a oboru, který studuji a v rámci jakého pracuji na této tezi. Následovalo krátké poučení o uplatnění a udržení anonymity a o nepublikování nahrávky rozhovoru. Samotný rozhovor jsem se snažil vést tak, abych respondenta usměrňoval, tedy aby se moc nevyhýbal tématu a zbytečně nezacházel do podrobností, které byly v daném případě pro výzkum nepotřebné. Řídil jsem se tedy podle připravené osnovy, jenž poskytovala diskuzi hranice, ve kterých se měl rozhovor odehrát. Vždy jsem se snažil mluvit méně než dotazovaný. To znamená, že bylo třeba poskytnout maximum prostoru pro zodpovězení každé otázky. Jen takovým způsobem jsem docílil toho, že se funkcionář celkově otevřel a v klidu poskytl i takové informace, které nebyly očekávány a byly jakýmsi doplněním. Každé setkání ať osobní či neosobní bylo ukončeno zdvořilým poděkováním za ochotu a za poskytnutý čas.

V předchozím odstavci jsem zmínil, že všechny rozhovory byly nahrávány. Pro úplnost zde doplním, jakým způsobem a za použití jaké techniky jsem rozhovory nahrával. V případě osobních setkání bylo vždy nahrávání realizováno pomocí aplikace Smart Voice Recorder pro Android, tedy použitím mobilního telefonu a následného přenesení nahraných dat do počítače pro přepis. V druhém případě byla aplikace v mobilním telefonu nepoužitelná, záznam byl tedy pořizován z počítače pomocí programu ASUS Lifeframe. Celý hovor byl vždy na hlasitý odposlech a to proto, aby mohl mikrofon z počítače alespoň částečně kvalitně hovor zaznamenat. Způsob je to sice vsutku improvizací, ale na výsledný efekt nemělo toto provedení žádný vliv. Pro zaznamenání opravdu všeho potřebného jsem vždy doplnil tyto způsoby případnými poznámkami ve psané formě.

Délku rozhovorů jsem již uvedl výše, ale pro doplnění se všechny¹³ pohybovaly v rozmezí mezi 11 až 18 minutami s jedinou již uvedenou výjimkou, která činila 54 minut. V každém případě doba pohybující se kolem 15 minut bohatě stačila pro získání potřebných informací.

Pro doplnění je zde nutno uvést použitou techniku aplikování anonymity týkající se konkrétních osob zastupujících kluby. Ta je velmi jednoduchá. Každý jednotlivý klub byl zastupován evidentně jinou osobou, tak jsem se rozhodl označovat každou individualitu činnou v organizačních klubových záležitostech podle prvního písmene fiktivního názvu klubu¹⁴. V některých případech se budou označení představitelů opakovat, což je způsobeno shodujícími se prvními písmeny ve fiktivních klubových označeních. Takovou skutečnost ale nemusíme v tomto případě považovat za zvláště velkou obtíž.

3.4 Získaná data

3.4.1. Klub UNITED

Úplně první rozhovor jsem vedl se zástupcem klubu United panem U, který zde figuruje jako předseda klubu a je významnou osobností v rámci fotbalu nejen v této oblasti. Toto setkání přišlo ve velice spontánním a neočekávaném duchu, což bylo pro mne částečně negativní skutečností, protože jsem nebyl technicky vybaven na to, abych si celý rozhovor nahrál. I přesto vše jsem si ty nejdůležitější informace stačil zapsat a tím se snažil předejít ztrátě a zapomenutí důležitých dat.

Klub United ve výzkumu pokládám za klub s vyšším postavením, a to ze dvou důvodů. Prvním je téměř bezkonkurenční práce s mládeží (na této úrovni), počet mládežnických mužstev a vlastně mužstev celkově. Druhým důvodem je účast A mužů v krajské I.A třídě. V této soutěži se totiž United nachází jako jediné, tedy vezmu-li v potaz pouze kluby zapojené do výzkumu. Vyšší soutěž hraje už jen Real¹⁵, který bude ve všech případech v rámci tohoto výzkumu vystupovat jako subjekt s vyšším a vlastně nejvyšším postavením.

¹³ Zde zahrnuji rozhovory osobní i rozhovory po telefonu.

¹⁴ Pro příklad - jestliže se rozmluva týká klubu Crystal, jeho představitel bude označován pan C.

¹⁵ A tým mužů hraje Českou fotbalovou ligu a B tým krajský přebor

Vzhledem k vzdálenosti, ve které se od sebe kluby United a Real nacházejí, tedy v podstatě v jednom městě, by mohl nezasvěcený jedinec bezpochyby tvrdit, že fotbalové vazby a spolupráce v takovém případě nemohou chybět. V současné době je bohužel opak pravdou. V minulosti se o udržení vazeb a komunikací oba dva kluby zdárně pokoušely a vzájemnými vyhověnými se jim to celou řadu let dařilo. Posledních několik let ale ukázalo, že ani krátká dělicí vzdálenost nemusí udržet dobré vztahy. Až do určitého období byly vzájemné domluvy a bezkonfliktní kompromisy mezi těmito kluby v podstatě věcí běžnou. Toto období bylo zlomové v tom, že klub Real dostal příležitost založit takzvanou Akademii mládeže, což ve zkratce znamená, že jestliže konkrétní klub provozuje určité množství mládežnických týmů, má nárok na peněžní dotace a další výhody od Fotbalové Asociace České republiky (dále jen FAČR). Jenže k založení takového společenství nebylo v klubu Real dostatek mládežnických družstev. V rámci v tu dobu ještě příznivých vztahů s klubem United se vymyslel plán ze strany Realu, kdy by se přesunula na roční hostování kompletně celá kategorie dorostu¹⁶ z United do Realu a spojila se s dorosteneckou kategorií, která v Realu již existovala. Tím by došlo k naplnění požadovaných počtů družstev a získání titulu Akademie mládeže. Tento návrh prošel celkem překvapivě i výborem klubu United. Vše bylo argumentováno celkově lepšími podmínkami pro dorostence. Ať se jednalo o lepší trenérské osobnosti, větší tréninkový areál či moderní zázemí. Veškeré uvedené argumenty jsou nepochybně akceptovatelné i relevantní a vlastně se nedaly odmítnout. Přece jen klub United chtěl pro všechny své hráče za každých okolností jen to nejlepší, což je pochopitelné. Na oplátku byla právě United poskytnuta konkrétní finanční náhrada společně s poplatky za hostování.

V tu dobu si ale prozatím nikdo neuvědomoval následky, které mohou s takovým zásahem do výchovy mladých fotbalistů přijít. Ačkoliv se předpokládal hladký průběh, již od samého začátku se vedení obou stran setkala s velmi tvrdým odporem od samotných mladých hráčů, kteří k této problematice jakožto ještě nezletilí, v podstatě neměli co říci. Hlavním důvodem odporu byla existující rivalita a soutěživost mezi těmito dvěma kluby, která se zde nachází odjakživa. Proto se říká vzájemným zápasům mezi dvěma blízkými mužstvy "derby", tedy ekvivalent pro průběh hry, kde ve vzduchu visí více než jen zdravý sportovní duch a touha za vítězstvím, ale i dychtivost zcela pokořit svého soka.

¹⁶ KATEGORIÍ DOROSTU SE MYSLÍ CELKOVĚ DVĚ DRUŽSTVA - MLADŠÍ DOROST (14-16 let) a STARŠÍ DOROST (16-18 let).

Vedení klubu Real začalo být v tu dobu svědkem zcela zvadlé morálky v nově vzniklém a slepeném mužstvu. Vše vyústilo v časté střídání trenérů, kteří zcela nemotivovaný tým prostě trénovat nechtěli či přímo odchodem přestoupivších hráčů buď zpět do United do kategorie mužů (i když na to v tu dobu ještě neměli věk) či do jiných blízkých vesnických klubů. Nejobávanější variantou byl úplný konec s fotbalem. Tuto možnost zvolila většina hráčů, kteří byli nuceni přejít na hostování, kam nechtěli. Ve výsledku zbyla z původního týmu United jen hrstka hráčů. To byl tedy výsledek senzačního plánu na zkvalitnění dorostenecké výchovy v Realu. Na závěr bych rád vyzdvihl očividné uplatnění moci větším a vlivnějším klubem v této kauze. Klub United sice tento tah demokraticky odhlasoval, ale i přesto zde byly explicitní mechanismy vedoucí k předem jasně stanovenému cíli. Tato událost vcelku nadobro přerušila veškeré souznění a spolupráci klubů Real a United.

Dalšími uplatněními moci ze strany většího klubu docházelo v minulosti v rámci dohod o přestupech a hostování hráčů. Klub Real vždy fungoval jako cíl mladých talentových fotbalistů z menších vesnických klubů. Nejednou se stalo, že talentovaní hráči byli již v útlém věku zpozorováni a vytaženi do lepších podmínek a soutěží. Takové přestupy se po finanční stránce při zohlednění věku dítěte v podstatě neřeší. Řešení mívá spíše povahu personální výměny. Tedy hráč za hráče. Jenže hráči posláni z kvalitního do méně kvalitního klubu nejsou v zásadě plnohodnotnou náhradou, i když by jich bylo například více. Navíc docházelo často k situacím, kdy v pubertálním věku hráči prostě s fotbalem skončili. Důvodem mohlo být právě přeřazení do nižší soutěže, či jednoduše nulová touha a motivace hrát v konkurenčním klubu.

3.4.2. Klub INTER

Inter je malý klub sídlící též na zkoumaném území. Funguje zde jedno mužstvo mužů hrající okresní soutěž (III. třídu). Spolupráce se snaží funkcionáři z Interu držet s kluby, které od nich nejsou nějak moc vzdálené. Konkrétně popsal pan I spolupráce hlavně se dvěma blízkými kluby.

Prvním je Hotspur¹⁷ vzdálený 5 kilometrů od Interu. Zde je spolupráce očividně nejužší. Hotspur totiž disponuje jako obec školou, a tedy veškerá mládež z okolních vsí chodí do školy právě sem. V rámci fotbalu je situace v podstatě stejná, tedy drží se tam žákovské soutěže, které se v Interu, co se týče dětí, uskutečnit nedá. Jak výstižně pan I popsal: *"Kdo začíná hrát fotbal v Interu, tak prakticky vždy projde Hotspurem."* Dalším a následujícím aspektem jsou osobní vztahy mezi oběma kluby v situacích, kdy dítě sice výchovu v Hotspuru podstoupí, ale v zápětí o něj má zájem opět Inter v mužských kategoriích. Takové situace si musí vždy podle pana I konkrétní klub hlídat, aby zbytečně nepřicházel o hráče, kteří patří v podstatě pod něj. Na druhou stranu Hotspur poskytl dítěti výchovu od raného věku, čímž si může též nárokovat vlastnictví. Vždy tedy záleží na situaci a domluvě mezi kluby.

Pan I popsal také případ z minulosti, kdy se v Interu rekonstruovalo zázemí, tedy budova obsahující šatny a občerstvení. Řešení bylo takové, že obě mužstva Hotspuru byla dočasně rozdělena právě mezi klub v Interu a v dalším nedalekém klubu na podobné úrovni. Tím opět Inter v podstatě poskytl hrací plochu jinému klubu (i když ne přímo).

Druhým blízkým klubem je klub West hrající I.B třídu a vzdálený od Interu pouhých 8 kilometrů. Spolupráce právě s tímto klubem jsou spíše historické. *"Když se zakládal fotbal v Interu, tak většinu hráčů tvořili právě hráči z Westu, na druhou stranu většina starších hráčů Interu jsou odchovanci Westu."* Takto ve stručnosti pan I popsal historické spolupráce s klubem West. Další situací, kdy byla zapotřebí vzájemná pomoc mezi Westem a Interem, byla přestavba hřiště ve Westu, kdy byla veškerá herní aktivita přesunuta v rámci dobrých vztahů do Interu.

Na hostování mají v Interu hráče z Astonu či Hotspuru¹⁸, a teď v rámci postupu sousedního Westu do nejnižší krajské soutěže (I.B třídy) a posilování kádru, se prohlubuje spolupráce takovým způsobem, že hráči, kteří nemají schopnosti na to, aby hráli ve Westu vyšší soutěž, by měli v budoucnu přejít a v podstatě posílit Inter. Tento tah ale ještě není zrealizován, takže se čeká, zda k takovému počínu v budoucnu vůbec dojde. Celkem ale nejde o nějak velké množství hráčů. V rámci domluvy by měli přejít jeden či maximálně tři hráči.

¹⁷ Klub Hotspur má kromě bohaté mládežnické základny dva týmy mužů, kdy A tým hraje okresní přebor (II.třída) a B tým okresní soutěž (III. třída).

¹⁸ U každého z uvedených klubů se jedná o jednoho či maximálně dva hostující hráče.

3.4.3. Klub LAZIO

"V poslední době se spolupráce hlavně s United rozběhla do velkých rozměrů, protože u nás (v Laziu) hrají kluci z United a zase naši dorostenci hrají v United." Takto se pan L rozmluvil o propojení a vazbách s klubem United. Není to náhoda. Jelikož je Lazio vzdálené jen pár kilometrů od United, vazby jsou tu viditelné a velmi příhodné na obě strany.

Když pan L mluvil o hráčích, kteří hostují v Laziu, myslel jimi mimo jiné vlastně hráče, které jsem již zmínil v rozhovoru s panem U (klub United) v souvislosti s přesunem dorostenců United do Realu. To jsou hráči, kteří zanechali téměř ihned po přesunu činnost v Realu a přesunuli se dále, a to do Lazia. Další skutečností, která spojuje tyto dva kluby, je téměř nepřetržité používání hřiště Lazia třetím mužským týmem United (okresní soutěž IV. třída). Je to zapříčiněno hlavně tím, že jedno hrací hřiště klubu United nemůže v žádném případě pojmout všech šestnáct týmů téměř každý zápasový víkend. I přesto, že by se časový rozvrh mohl nějak uzpůsobit, existuje další faktor, a to zatěžování plochy, která byla několik let nazpět celkově za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy rekonstruována. V souvislosti s C týmem United visí ve vzduchu plán spojení s B týmem Lazia. I když hrají obě mužstva odlišné soutěže¹⁹, vyskytl se prozatím neprosazený návrh jejich spojení. Celkem jistě by to zamezilo nedostatku hráčů v obou mužstvech a nápad by to byl v rámci dobrých vztahů obou klubů realizovatelný.

"Spolupracujeme také s dětmi. United nám pomáhají v tom, že nám vychovává pár dětí a jsou tam bez jakýchkoliv náhrad. Když potřebujeme, tak si je vytáhneme, ale jinak jsou tam. My prostě víme, že se nám pak vrátí." United také poskytují Laziu svůj D tým přípravek, který vlastně obsahuje i pár již zmíněných dětí původně z Lazia. Vše je z důvodu takového, že Lazio hraje sice nejnižší, ale i tak již krajskou soutěž. Zde jsou ale nastavena jasná pravidla, se kterými má Lazio v rámci nedostatku mládeže problém, a která mi byla ihned vysvětlena: *"V I.B třídě musí být alespoň jeden mládežnický tým, v I.A třídě dva, v Krajském přeboru tři a v Divizi čtyři nebo pět."* Takže tedy v rámci vyvarování se jakýchkoliv postihů a pokut se vyřešila situace přejmenováním jednoho týmu přípravek United na Lazio. Na oplátku z druhé strany se každý druhý rok kupují sady dresů. *"Oni nás*

¹⁹ United C hrají okresní soutěž III. třídu a Lazio B hraje okresní soutěž IV. třídu.

reprezentují a United nemají zase tolik finančních možností. My vlastně tímto těm mladým klukům pomůžeme. Proč bychom si nepomohli navzájem, že?"

"S United jsou nadmíru dobré vztahy, můžu říct, že i s Realem máme dobré vztahy, jelikož jsme tam jednu dobu měli na hostování i dvanáct mládežníků. Ted' tam máme tedy jednoho, protože ostatní odsud odešli většinou do mužských kategorií a nejen zpět do Lazia, ale například i do United. Prostě tam nechtěli být. Na druhou stranu byla zase doba, kdy u nás hrálo osm lidí z Realu. Přece jen není, kde hráče v dnešní době brát. Je to celorepublikový problém zapříčiněný nejspíš předimenzováním sportovních odvětví." Předimenzováním sportovních odvětví pak L myslel příval nových sportovních sektorů v posledních desetiletích.

Další spolupráci a pomoc v personální hráčské sféře vedlo Lazio také například s nedaleko vzdálenými kluby Rangers, Celtic, Bayern a Borussia²⁰. Všechny tyto vazby byly tedy založeny na vzájemném poskytnutí hráčských sil. Vždy, když se zprvu domluví nějaké hostování, je založeno na vzájemné dohodě o půlročním poplatku původnímu klubu. Po delší době, kdy klub, ve kterém je hráč na hostování, projeví zájem hráče napevno koupit, záleží na další domluvě a také postavení obou klubů. Na okresní a nižší krajské úrovni²¹ se situace řeší přestupem za kompromisní poplatek, personální výměnu či kombinace obojího. Situace je horší, řeší-li se situace mezi kluby s velkým rozdílem žebříčku soutěží. Například mezi klubem na úrovni Realu a jakýmkoliv vesnickým klubem. V tu chvíli si velký klub za přestup účtuje pro vesnický klub nesmyslné částky. Jasným příkladem může být konkrétní hostování hráče X, který hostuje v United již několikátým rokem. Nemálo bylo žádostí o přestup, protože se vždy jen prodlužuje hostování. Real sice o hráče nemá zájem, ale chce na něm vlastně co nejvíce utržit.

Abych se vrátil ke klubu Lazio, zde ve spolupráci s klubem Real fungovala dlouholetá kooperace, stojící opět na poskytnutí hřiště. Po čtyři roky bylo hřiště používáno na tréninky dorostu a žáků Realu.

Do budoucna se mimo jiné plánuje zbudování takzvané farmy mezi United a Laziem. Tedy farmy ve svém pravém slova smyslu, kterou jsem detailně popsal výše.

²⁰ Klub Rangers hraje okresní přebor II třídu, Celtic taktéž, Bayern má A tým v I.B třídě a B tým v okresní soutěži III. třídě, Borussia má A tým v Divizi A a B tým v okresním přeboru II. třídě.

²¹ Krajská úroveň se dělí (vzestupně) na I.B třídu, I.A třídu a Krajský přebor. V tomto případě myšlena převážně I.B a I.A třída.

3.4.4. Klub ATLETICO

V klubu Atletico mě přijal a poskytl rozhovor pan A. Hned zpočátku rozpravy jsme probírali věčné téma nedostatku hráčů a řešení tohoto problému. *"Možná dojde v brzké době k tomu, že v důsledku nedostatku hráčů, se budeme muset (Atletico) v nejhorším případě úplně sloužit s klubem Zenit, nebo budeme muset založit ještě bližší spolupráci v půjčování hráčů než máme v současné době."* Klub Zenit leží jen pár kilometrů od klubu Atletico a drží jeden oddíl mužů hrající okresní soutěž III. třídu. V podstatě je to takový téměř třetí mužský oddíl Atletica²². Důvody k tomuto tvrzení jsou ty, že Zenit nemá svou vlastní hrací plochu, tak využívá hřiště v Atletico, a to za mírný poplatek. Dalším důvodem je propůjčování hráčů. Z Atletica míří do Zenitu převážně hráči nemající dostatečné schopnosti a dovednosti na soutěže, které Atletico hraje. Vlastně zde funguje jakési personální doplňování, které je prospěšné na obě strany. Zenit může složit mužstvo na zápas a ti "horší" hráči z Atletica si také zahrát fotbal mohou. Pan A tuto spolupráci shrnul v jedné větě: *"Oni svoje hřiště nemají, tak hrají u nás a hráče vlastně taky v podstatě nemají, tak se jim je snažíme půjčovat."* Neměli bychom tuto skutečnost chápat tak, že Atletico disponuje bohatým dostatkem hráčů. Právě naopak. *"Ze třech oddílů uvažujeme udělat dva. Prostě by se hrály jen dvě soutěže, protože za takových okolností se tři nedají (s nedostatkem hráčů) utáhnout."*

Co se týče mládeže a konkrétně přípravek kategorií, drží Atletico spolupráci společně s kluby Aston a Benefica²³. Kooperace spočívá v takzvaném společenství klubů. Takové společenství existuje, má-li jeden či více klubů nedostatek hráčů v konkrétní kategorii. Následně se tedy založí takovéto společenství spojující konkrétní kluby (v tomto případě klub Atletico, Aston a Benefica), kdy je vytvořen seznam registrací²⁴ (nebo jednoduchá soupiska hráčů), který určuje konkrétní hráče, kteří mohou nastoupit i za jiný klub než je jejich původní. *"Je-li někde problém dávat dohromady přípravy nebo i jiné kategorie, tak se jednotlivé oddíly, které jsou v personální nouzi slučují a hrají pouze pod jedním z těchto tří klubů."*

Již zmíněný klub Aston je také s Athleticem v blízké kooperaci. Hlavní proudy se už ale vzdálily. V minulosti začínali hráči z poměrně mladého týmu Aston (taktéž nedaleko

²² Klub Atletico drží dva mužské oddíly, tedy A tým hrající krajskou I.B třídu a B tým okresní soutěž III. třídu.

²³ Klub Benefica hraje krajskou I.B třídu.

²⁴ Registrace je doklad o přináležení hráče ke konkrétnímu klubu. Existuje ve formě karty. Do budoucna FAČR plánuje a již realizuje zavedení elektronických registrací.

Atletica) právě v Athleticu případně hráli hráči Atletica v Astonu v době, kdy ještě nebyl založen druhý B oddíl Atletica.

3.4.5. Klub CITY

Jako hlavní aspekt fungování týmu City popsal pan C součinnost s nedalekým klubem Ajax²⁵. Takové partnerství se oficiálně nazývá společenství klubů (které jsem již popsal), kterému předchází domluva přes Okresní fotbalový svaz, jenž určí základní podmínky, kterých se musí oba týmy (respektive všechny je-li jich více než dva) držet. *"Před začátkem soutěže musíme předložit jakousi soupisku hráčů z každého mužstva, kteří mají možnost a budou hrát za ten druhý klub. Takže ten seznam se musí předložit na Okresní fotbalový svaz, ten to musí schválit a poté vlastně mohou čtyři lidi z každého klubu hrát každý zápas za ten druhý klub."*

Mladí a ne dostatečně kvalitní hráči, kteří převážně při zápasech sedí na lavičce a v podstatě jen doplňují kádr v případě nutnosti, si mohou v takovém případě zahrát v nižší soutěži za tým City, čímž je dokonána spolupráce výhodná nepochybně pro obě strany, kdy se v City nemusí řešit nedostatek hráčských sil, které následně nemusí v nejnižší soutěži dosahovat určitých kvalit.

Děti ze City chodí do školy do obce Sporting, což je největší obec v okolí, kde tyto děti hrají také fotbal.²⁶ *"Zde jsme se snažili o spolupráci tím způsobem, že bychom děti dávali do Sportingu na hostování a tím bychom měli zajištěno, že k nám v budoucnu vrátí třeba do mužů. To ale nevyšlo, jelikož Sporting dává do výchovy mladých fotbalistů samozřejmě nějaké prostředky, které stojí nepochybně peníze."* Každopádně, když se mladí fotbalisté chtějí vrátit do City, musí proběhnout složitý proces, který většinou dopadá tak, že City nejsou schopni hráče v rámci svých zdrojů a prostředků koupit. V tomto případě probíhá uplatnění moci z finančního hlediska. Sporting disponující větším klubovým zázemím a prostředky touží po větších finančních ohodnoceních hráčů, které vychoval. Takové jednání je zcela pochopitelné a na místě, jenže ze strany menšího a chudšího klubu vede takový systém k celkové záhubě. Hráči se v přestávajících navracet do původního klubu a ten se s tím musí vypořádat jinými způsoby.

²⁵ Klub Ajax hraje o dvě soutěže výše než City, tedy okresní přebor II. třídu, zatímco City se nacházejí v nejnižší okresní soutěži IV. třídě.

²⁶ Klub Sporting patří do krajské soutěže I.A třídy a je to jeden z větších klubů na daném území. Mimo jiné disponuje druhým B týmem mužů, který hraje v okresní soutěži III. třídě.

Polovina mužstva City jsou hráči na hostování. Není to tak, že by bylo v City málo hráčů. Podle pana C je tu spíše problém nespolehlivosti a malého zapálení mužů pocházejících přímo z obce City. Tedy je nemožné na nich celý oddíl kompletně oddíl stavět. *"Hráči na hostování jsou prostě naším stavebním kamenem, bez kterého bychom soutěž ani v základu nemohli přihlásit."* Nejvíce hráčů na hostování v City jsou z klubů United, Benefica a Sporting.

3.4.6. Klub ASTON

Aston patří mezi kluby hrající okresní soutěž III. třídu. Navzdory tomu, že se jedná o maličký klub, snaží se zde podle pana A o maximální koncentraci také na mládež. Ne každý klub na této úrovni dokáže v rámci svých možností sestavit mládežnická družstva. Aston patří do skupiny klubů pyšnicích se výcvikem mladých fotbalistů a realizační tým dělá vše pro to, aby tato výchova nepřišla nazmar a poté se promítla do posílení v současné době jediného oddílu mužů. Konkrétně zde trénují dvě mládežnická mužstva, a to věkově nejmladší možná. Jedná se o oddíl mini-přípravky (5 a méně let) a starší přípravky (9-10 let).

Klub Aston uplatňuje částečně odlišné řešení situací týkajících se hostování hráčů mezi malým a velkým klubem. *"Máme několik smluv o hostování, podle kterých patří v současné době konkrétní hráči pod jiné kluby. V době, kdy ale tito hráči završí daný věk (v tomto případě 21 let), přesunou se zpět pod klub Aston, a na tom jsou tyto smlouvy postaveny."* Jinými slovy má klub Aston tímto způsobem zajištěné budoucí hráčské síly, které byly sice buď částečně nebo úplně vychovány v jiných klubech, ale přesto všechno se zaručeně vrátí zpět.

Takové východisko je jednou z variací při řešení situací, které jsem zmiňoval například v souvislosti s přesunem hráčů mezi týmy City a Sporting. V nich hraje hlavní roli rozdíl ve smluvní dohodě, která jasně nastavuje budoucí podmínky a jednání. Všichni zúčastnění jsou tedy předem seznámeni a dohodnuti na průběhu a změnách působení konkrétního hráče. Aston má také takové smluvní dohody ohledně hráčů v rámci klubů United a Real.

Již zmíněný smluvní postup využil klub Aston také v poměrně vzácné situaci, kdy byla místní talentovaná patnáctiletá slečna vyžádána na přestup do klubu Galatasaray

(sídlicí mimo Jihočeský kraj) v rámci studia. Přestup se konal vlastně zdarma s dohodou, která byla jasně specifikována tak, že *"...kdyby se slečna dostala třeba do nějaké vyšší soutěže²⁷, tak je tam domluva, že Aston by byl tím pádem vyplacen. V opačném případě by se měla při dovršení 21 vrátit zpátky pod Aston a také samozřejmě zdarma."*

Mimo jiné jsou klubu Aston na hostování celkem čtyři muži z klubu Real a jeden z United. Proměnit všechna uvedená dlouhodobě probíhající hostování v přestup je pro klub Aston stejně jako pro všechny kluby na této úrovni z finančních důvodů nemožné, protože je za tyto hráče zkrátka žádáno hodně finančních prostředků, kterými malé kluby prostě nedisponují.

3.4.7. Klub CRYSTAL

Na vyžádaný rozhovor o aktivitách klubu Crystal mě přijal ve svém zaměstnání dlouholetý klubový aktivista pan C. Jelikož to byl jeden z mých prvních rozhovorů a pan C se na první pohled zdál ne příliš hovorný, bál jsem se zprvu, zisku jakých informací zde vlastně docílím. Ihned po pár minutách interview mě ale pan C přesvědčil o opaku a z rozhovoru se stalo téměř hodinové sezení, jenž vyzařovalo zkušenostmi, poučením, inspirací a skvělými informacemi.

Pan C popsal trefně celkovou situaci vesnických klubů a přidal skvělé názory vycházející z dlouholetých zkušeností ve vesnickém fotbalovém prostředí. Tyto zkušenosti ho ale dle mého názoru změnil v částečného skeptika co se týče celkové politiky usazené ve funkcionářském prostředí. Působil na mě tak skrze své názory a konzervativní postavení. Ale to je jen můj subjektivní názor. Podle mě je v tomto prostředí takových skeptických lidí nespočet, ale rozdíl je v tom, kdo takový přístup přizná a kdo ne.

Ale teď už k samotnému klubu. Crystal je klub sídlící též nedaleko klubů United či Real. Mimo jiné poskytuje hrací plochu dalšímu klubu Šachtar, který se nachází v nejnižší okresní soutěži (IV. třída). *"Myslím si, že v dnešní době je to pro ně lepší než budovat nové hřiště, respektive kabin a celkové základny. U nás hrají dvě mužstva, tak hřiště zase tak moc zatěžováno není, tudíž je to příhodná spolupráce pro obě strany."* V Šachtaru své hřiště nemají, tak využívají toto s tím, že je nasazena přesná nájemní částka na zápas, která byla

²⁷ Myšlen hlavně první A tým Galatasaray hrající Českou fotbalovou ligu žen, což je druhá nejvyšší soutěž v ženské kategorii. Pro doplnění B tým Galatasaray hraje Divizi žen skup. B, tedy o stupeň nižší soutěž než je ČFL žen.

určena funkcionáři z Šachtaru. Klub Crystal společně s hrací plochou poskytuje samozřejmě zázemí. Tedy pověšené sítě, praporky, ohřátou vodu, nalajnované hřiště a funkční WC pro diváky.

"Před lety jsme měli asi 16 dětí tady odsud a nakonec jsme dokázali postavit tři mládežnické mančafy, které jsme sice nějaký rok udrželi, ale poté nám děti začaly odrůstat a to byl začátek konce. Dalším případem bylo postavení starších přípravek, které se postupně také rozrostly na několik mužstev, jenže konec nebyl vyvolán přibývajícím věkem hráčů, ale skupinovým odchodem do klubu Real, který byl z této strany vyžádán a zrealizován vlastně v době přechodu dětí z kategorií přípravek do mladších žáků²⁸." Řešením pro nedostatek dětí (tedy v rámci celého okresu) bylo ze strany Okresního fotbalového svazu zavedení nových pravidel pro přípravekové zápasy. Nová pravidla zahrnují zápasy dětí na menších hřištích, kde proti sobě hrají dvě mužstva po pěti (čtyři hráči a jeden brankář) a tedy není už tak náročné postavit a realizovat takové mládežnické družstvo.

Za jeden z největších problémů dnešní politiky klubů považuje pan C dlouhodobá hostování. *"Táhne-li se hostování několik let (třeba až 10 let) a dojde k jednání o přestupu konkrétního hráče, měl by svaz určit nějakou hranici či limit (finanční), který by určil horní mez financí, za které je možné hráče odkoupit. Protože takhle dlouhodobé hostování přece nemá žádný smysl. Strádáme na tom, jelikož stále a nekonečné půlroční poplatky jsou neskutečným zatížením klubu. A jiné řešení neexistuje, protože nejsou prostředky na zaplacení částek, které si kluby za přestup vyžadují."*

Vyhlídně-li si klub nějakého vytouženého hráče, jsou na této úrovni podle pana C dvě možnosti, jak přestup zrealizovat. První je ta, že je přestup sponzorován členy oddílu (tedy ne přímo oddílem), anebo jde o systematickou pomoc a aktivitu hráčů ve věcích týkajících se chodu klubu, udržování zázemí a tak dále. Jinými slovy si hráči šetří peníze, které vydělají od klubu na nového spoluhráče například sečením trávníku. Takový přístup vcelku generalizuje celkové počínání klubů na uvedené úrovni v rámci pořizování nových posil. *"Jednou trenér mužstva přišel s žádostí o uvolnění šesti tisíc na vytouženého hráče. Tehdy jsem nakonec částku uvolnil a hráče jsme vzali. No a skončilo to tak, že při zápase ve vyhrocené situaci fyzicky napadl protihráče a dostal distanc na půl druhého roku."*

²⁸ Děti kolem 10 let.

Samozřejmě fotbal poté už hrát nezačal. Pro klub to, shrnu-li, znamenalo prodělaných 6 tisíc, což je pro malý klub nemalá částka." Taková situace stála klub peníze, nasazení a prostředky vložené vlastně do ničeho. Od té doby se pan C jakožto vedoucí osobnost klubu snaží přivádět hráče, které nějakým způsobem zná, či jsou klubu blízcí a zároveň hrají jinde. "My jsme malé oddíly, my se bavíme na vsi, tak musíme uvažovat v těch našich rozměrech."

4. Výzkumná analýza

Na začátku práce jsem si stanovil několik výzkumných cílů, na které jsem hledal v rámci výzkumu odpověď. Prvním cílem bylo popsat a zachytit interakce, komunikace a spolupráce fotbalových klubů v Jihočeském kraji. Dalším cílem bylo zjistit, zda větší kluby využívají svého postavení k dosažení lepších prostředků ke své činnosti a na druhou stranu, zda své postavení používají také k tomu, aby jakýmkoliv způsobem pomohli klubům nedisponujícím velkými prostředky. S tímto také souvisí další záměr týkající se uplatňování moci většími kluby.

Z celého bádání vyplývá tedy, že kooperace klubů na takto nízké úrovni je nejen nezbytná pro snadný chod klubového prostředí, ale také velmi rozvinutá. Malé srovnatelně velké kluby se snaží o všemožnou vzájemnou podporu a priority jsou zde kladeny hlavně na udržení současných soutěží, udržení určitého počtu hráčů na vedení kádru a tedy udržení nějakého určitého standardu. Samozřejmě, že kus ambicióznosti patří ke každému sportu a k fotbalu nevyjímaje i na nízké úrovni. Každý klub se chce rozhodně zlepšovat a postupovat žebříčkem výše. Každopádně fotbal se zde hraje hlavně pro zábavu, i když manažerská činnost a schopnost vyjednávání se stávají očividně čím dál více nezbytnou součástí veškerého fungování.

Spolupráce a vazby mezi kluby jsou tedy nejčastěji postaveny na přesunu hráčů. V současné době se dá tento fenomén vysvětlit trvalým nedostatkem hráčských sil. Další příčinou nutných vazeb mezi kluby je hrací plocha. Kluby si vzájemně pomáhají v poskytování hřiště, čímž také prohlubují spoje mezi sebou. Co se týče poskytování materiálních prostředků skrze vazby mezi kluby, je nutné říci, že se vyskytuje pouze v zanedbatelné míře.

Větší kluby opravdu využívají svého postavení ve spolupráci s menšími kluby. Zjistěte nejde evidentně o nějaké "extrémní vydírání", které by bylo rozhodně tabu.

Využíváním postavení zde rozumím situaci, kdy jedna strana užívá specifických mocenských prostředků za účelem dosažení určitých cílů ve vztahu ke druhé straně. Moc se tedy považuje za vztahový fenomén, který je všudy přítomen a zakořeněn v sociální struktuře (Foucault 2003: 222).

Za zjevné uplatňování moci můžeme považovat i situace, kdy si větší kluby vytahují děti z menších klubů a tvoří tak mládežnická centra. Vlastně tedy používají své prostředky a možnosti výchovy mladých fotbalistů na úkor klubů, kde takovým to trendem postupně mládež úplně mizí. Konkrétní případ jsem uvedl v souvislosti s odchodem starších přípravek z klubu Crystal do klubu Real. Byl to vyžádaný odchod podle podobného plánu jako u odchodu dorostu z klubu United do klubu Real. Bohužel v takových situacích, a u tak mladých fotbalistů mají silné slovo také většinou aktivní rodiče, kteří si převážně neuvědomují důsledky takových skupinových přestupů ať pro samotné mladé fotbalisty či neméně pro ublížený klub samotný - ztráta veškeré či části mládeže.

I přesto vše se snaží malé kluby držet vazby s většími, protože to pro ně znamená i například potenciální přísun kvalitnějších hráčů například odchodem starších "vysloužilých" hráčů do nižších soutěží, kteří přenechávají místo mladým v lepších soutěžích a vlastně posilují mužstva slabších kvalit. Podobné přesuny se ale spíše převážně konají na bázi známostí.

5. Závěr

V tomto shrnutí bych zprvu rád vyzdvihl problémy, se kterými se fotbaloví funkcionáři na okresních úrovních nejčastěji potkávají. Jedním z problémů je nedostatek lidí pro hladký chod klubů.²⁹ Tato personální nouze může být způsobena například přílišnými rozměry dnešních sportovních odvětví. Dříve se lidé soustředili jen na hlavní sporty jako byl fotbal či hokej a tak dále. V poslední době ale nabyly na popularitě další sporty jako florbal, plavání, tenis, badminton nebo volejbal. Takovou nabídkou sportovních odvětví je zapříčiněn nedostatek lidí činných v jednotlivých sportech, tedy ve fotbale nevyjímaje. Nedostatek je plošným problémem po celé České republice a jedná se zde nejenom o dospělé, ale především i o dětské kategorie.

Dalším problémem jsou dlouhodobá hostování. Převážná většina klubů platí jistému druhému klubu po půlroce za hostování hráčů, které buď nechtějí tyto větší kluby pustit na přestup do menších nebo za přestup chtějí nesmyslné částky, čímž není před neustálým prodlužováním hostování pro malé kluby úniku. Problém je to pro kluby, které v současné době na hráčích, kteří u nich hostují, staví celé mužstvo, což jsem například uvedl v souvislosti s klubem City. Během rozhovorů se mi naskytla dvě možná řešení takových situacích. První bylo v souvislosti s klubem Crystal, kdy pan C navrhl, aby se konstitovala konkrétní maximální finanční hranice, za kterou by bylo posléze možné hráče vykoupit. Takové východisko ale musí zavést nějaký z vyšších orgánů činných v podobných záležitostech. Druhé a spíše realizovatelné řešení aplikuje již delší dobu klub Aston, který si pojišťuje ihned na počátku jednání svého hráče smlouvou.

Vesnické kluby ve svých poměrech žijí, dalo by se říci, úplně jiný život než velké kluby. Tím myslím zejména odlišné finanční rozměry, celkový počet lidí podílejících se na chodu klubu a také vztahové vazby, které s přibývajícím množstvím lidí ztrácejí na osobním charakteru. Čím více lidí v organizaci funguje, tím méně se vyskytuje spojení a interakce na osobní bázi. Přichází problém ve spolupráci mezi takto odlišnými skupinami lidí, kdy se mohou obě strany cítit dotčeny jednáním svého partnera. Jinými slovy, shora nejsou představy, jak to chodí dole a obráceně. A tím přicházejí konflikty způsobené nevědomostí a neschopností se vcítit do situace druhé strany.

²⁹ Myslím tím hlavně hráče, i když tento problém se týká též funkcionářů.

Na problematiku vztahů můžeme aplikovat pohled sociologie sportu, jejíž hlavním úkolem je obecně popisovat a přibližovat určité postavení sportu jako takového ve společnosti a získat přehled o komplexnosti a spletitosti veškerých vztahů, které sport vůči společnosti produkuje (Sekot 2006: 7). Avšak tyto vztahy stejně jako vztahy ve fotbalovém prostředí jsou v neustálém procesu vývoje a změn, je tedy nutností je stále systematicky studovat a snažit se je při nejmenším chápat.

Taktéž nemalou problematiku tvoří téměř neexistující mládežnická mužstva na vesnické klubové úrovni. Tyto kategorie se převážně stahují z vesnic do větších center, kde jsou shromažďovány z dalekého okolí do jednoho celku. Kluby z vesnic poté přicházejí o potenciální hráčské síly tvořící budoucnost celého klubu, jelikož navrácení hráče, který prošel výchovou ve větším klubu, zpět do svého původního působiště, je v dnešní době otázkou peněz, a tedy zda si může takovou investici malý klub dovolit.

Převážná většina mých respondentů si je vědoma svou situací v klubu a všichni se shodují na tom, že pro malý klub jako takový je nejdůležitější vyjasnit si situaci, ve které se nachází a poté podle reálných finančních (i jiných) prostředků v daném prostředí fungovat.

Osobně jsem velmi rád nahlédl do celkového chodu takovýchto spoluprací, protože vazby a různá propojení jakéhokoliv druhu jsou více propletené, než jsem si zprvu dovolil předpokládat.

V předchozích částech jsem také mluvil o fenoménu zvaném Společenství klubů. Při hlubší úvaze o tomto trendu se můžeme ptát, zda je to dočasné řešení či potencionální problém. Takové spojení několika klubů může být dle mého názoru jen začátek konce malých vesnických klubů. Bude se postupně zvyšovat počet hráčů hrajících za více klubů, až dojde ke spojení všech zúčastněných klubů do jednoho, kvůli nedostatku hráčů čímž přijde možný zánik těch ostatních. Na druhou stranu je zřejmé, že takový proces by trval léta a pomalým tempem. Vše je otázkou budoucnosti a dalších trendů, které přinese.

6. Seznam literatury

Foucault, Michel (2003). *Myšlení vnějšku* (Praha: Herrmann & synové).

Foucault, Michel (1994). *Diskurs, autor, genealogie* (Praha: Svoboda).

Novotný, Jiří (2009). *Ekonomika sportu* (Praha: Oeconomica).

Procházka, Karel (1985). *Sport a svět* (Praha: Olympia).

Průcha, Michal, Zuntých Zdeněk (2013). *Jihočeské fotbalové kluby* (České Budějovice: Jihočeská fotbalová, o.s.)

Sekot, Aleš (2006). *Sociologie sportu* (Brno: Paido).

Sekot, Aleš (2008). *Sociologické problémy sportu* (Praha: Grada).

7. Resumé

In my bachelor thesis titled "The processes of interaction and communication of football clubs in the lowest South Bohemian competitions" I studied interactions, communication and cooperation of football clubs in South Bohemia from the vertical perspective. The main focus was given to level of competition, in which are those teams currently compete. This perspective provided look into processes of abusing higher positions at the expense of clubs possessing with lower status.

This thesis is interested in problems which football functionaries dealing with. For example lack of players, long term loan players or differences of acting between bigger and smaller clubs. Next goal was to describe cooperations between clubs, such as providing personal help or providing football pitch to other clubs.